

**ROARMIS - sistemul informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni**

Sistemul național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni (ROARMIS) a fost operaționalizat în 2023 și este funcțional. Au avut loc mai multe sesiuni de formare inițială a personalului ANABI și a reprezentanților principalilor beneficiari (instanțe judecătorești, PÎCCJ, MAI, ANAF, etc.) și 14 întâlniri regionale (la nivel de curți de apel), cu caracter de formare profesională. Activitățile s-au derulat în cadrul unui proiect POCA.

Reflectarea ANABI în PNRR

În cadrul componentei 14 „Bună guvernare”, obiectivul reformei 5 „Garantarea independenței justiției, creșterea calității și eficienței acesteia” este consolidarea independenței magistratilor, eficientizarea funcționării instituțiilor din sistemul judiciar, în conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene și în acord cu recomandările din rapoartele MCV, rapoartele GRECO, avizele Comisiei de la Veneția și rapoartele privind statul de drept.

Una dintre măsurile prevăzute în cadrul acestei reforme a vizat, printre altele, adoptarea și intrarea în vigoare a Legii de modificare a atribuțiilor Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate. Aceasta a reprezentat un jalon (milestone) în PNRR, cu termen de realizare 30 iunie 2022. Indicatorul de evaluare a fost intrarea în vigoare a Legii care a extins mandatul ANABI, acesta fiind atins prin adoptarea Legii nr. 230/2022.

Aferent obiectivului reformei 6 „Intensificarea luptei împotriva corupției”, una dintre măsuri vizează creșterea, până la 31 decembrie 2025, cu 50%, a valorii bunurilor indisponibilizate, aflate în administrarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate. Aceasta reprezintă o țintă (target), cu termen de realizare 31 decembrie 2025.

Creșterea valorii bunurilor indisponibilizate, aflate în administrarea ANABI, se va realiza ca urmare a modificărilor legislative privind consolidarea mandatului legal al Agenției (jalon 422), dar și prin construirea a 5 depozite (ținta 446) pentru bunurile indisponibilizate.

În acest sens, la data de 2 martie 2023, a fost semnat contractul de finanțare cu Ministerul Justiției pentru implementarea proiectului „Îmbunătățirea capacității de depozitare a ANABI în ceea ce privește administrarea și valorificarea bunurilor indisponibilizate pe parcursul proceselor penale”, având un buget total de 77.350.000 RON, din care valoarea eligibilă (fonduri europene nerambursabile din PNRR) este de 65.000.000 RON. De asemenea, la data de 19.06.2023, a fost semnat contractul de finanțare cu Ministerul Justiției pentru implementarea proiectului intitulat „Dezvoltarea sistemului informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni (ROARMIS 2), modernizarea site-ului de prezentare a instituției și a portalului ANABI pentru derularea licitațiilor electronice”, având un buget total de 2.796.500 RON, din care valoarea eligibilă (fonduri europene nerambursabile din PNRR) este de 2.350.000 RON.

Best of 2023

A fost operaționalizat Mecanismul național de susținere a prevenirii criminalității prevăzut de Legea nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 541/2023 a fost aprobată Metodologia de emitere, distribuire și decontare a voucherelor destinate victimelor infracțiunii, pentru stabilirea cuantumului acestora, precum și a criteriilor de selectare a entităților publice și private înrolate în mecanismul de acordare.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 9/2023, a fost suplimentat la 60 numărul de posturi la nivelul ANABI.

A fost elaborată și implementată o campanie de informare publică, care a vizat creșterea vizibilității activității Agenției, în rândul personalului din instituțiile și autoritățile publice centrale, respectiv al publicului larg, în cadrul proiectului „Continuarea consolidării și a eficientizării sistemului național de recuperare a creanțelor provenite din infracțiuni”, cod SIPOCA 1157, cod MySMIS 152912.

Totodată, în cadrul aceluiași proiect, a fost dezvoltată o aplicație mobilă care încorporează diversele instrumente de lucru utilizate de practicieni în cursul procesului penal și care va facilita aplicarea cât mai rapidă a acestora (spre exemplu, instrumente pentru evaluarea efectivă a bunurilor provenite din infracțiuni, cât și estimarea costurilor de administrare și valorificare a bunurilor indisponibilizate, anterior dispunerii măsurii asigurătorii a sechestrului; instrumente pentru întocmirea proceselor-verbale de aplicare a măsurii asigurătorii a sechestrului etc.).

Agenda 2024-2025

• Extinderea la nivel național a sistemului informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni (ROARMIS) - țintă 17000 utilizatori;

• Operaționalizarea structurilor teritoriale ale ANABI;

• Informatizarea integrală a fluxurilor de lucru de la nivelul ANABI;

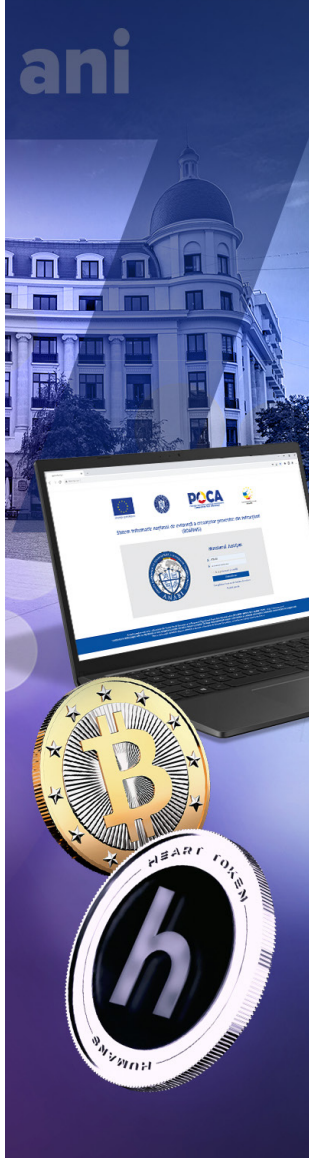
• Consolidarea cooperării inter-agenții prin interconectarea cu toate autoritățile competente: poliție, unități de parchet, instanțe judecătorești, ANAF;

• Implementarea Strategiei naționale privind recuperarea creanțelor provenite din infracțiuni;

• Colectarea și distribuirea sumelor de bani (50% din activele confiscate) către ordonatorii principali de credite conform Mecanismului Național de Susținere a Prevenirii Criminalității - prevenire, educație și asistența și protecția victimelor;

• Atribuirea Granturilor pentru organizații neguvernamentale prin programul anual pentru acordarea finanțărilor nerambursabile;

• Atingerea țintelor și jaloanelor asumate prin Planul Național de Redresare și Reziliență al României - 5 spații de stocare construite, 1 sistem informatic și 2 aplicații IT dezvoltate.

Rezultate după 7 ani de ANABI

• Operaționalizarea în 2023 a sistemului informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni (ROARMIS);

• 9.972 bunuri identificate în 2.361 cereri (ANABI a primit cereri de la 44 jurisdicții și a trimis cereri către 77 de jurisdicții);

• Identificarea de transferuri internaționale de bani prin intermediul furnizorilor de tip MoneyGram;

• Cooperarea cu cele mai importante platforme de Exchange (Binance, Crypto.com, Coinbase, KuCoin, Kraken etc.);

• Una dintre cele 7 autorități din Uniunea Europeană care valorifică anticipat bunuri mobile sechestrate (nu confiscate) - bună practică consacrată prin Directiva 42/2014;

• Lansarea în anul 2020 a primei Platforme on-line pentru organizarea licitațiilor aparținând unei instituții publice (total utilizatori unici: peste 250.000; 11,5% din afara României);

• 33.632 conturi bancare în administrare/evidență cu o valoare totală de 953.422.745 lei - sumă indisponibilizată (echivalent 191.911.657 Euro);

• Bunuri mobile sechestrate aflate în administrare cu o valoare totală de aproximativ 13 milioane Euro;

• Primele cazuri de valorificare de criptomonede și un număr constant în creștere de astfel de bunuri aflate în administrare;

• Consolidarea practicii de negociere și încheiere a acordurilor de partajare a bunurilor confiscate în dosare de extransparență;

• Recuperarea sumei de 6 milioane lei (1.225.465 USD) prin intermediul formulării unei cereri de remitere a bunurilor confiscate (petition for remission) adresată Departamentului de Justiție al Statelor Unite ale Americii;

• 60.707 hotărâri judecătorești centralizate și analizate prin care s-a dispus confiscarea specială/confiscarea extinsă/repararea prejudiciului;

• Primul imobil confiscat și reutilizat în interes public și un al doilea imobil ce se află în procedura de promovare a proiectului de Hotărâre de Guvern;

• Implementarea a 4 proiecte cu finanțare externă nerambursabilă (buget total de aproximativ 13,8 milioane lei, cu un buget ANABI aprobat în valoare totală de aproximativ 4 milioane lei).

• 14 milioane Euro atrase prin PNRR pentru consolidarea infrastructurii necesare sistemului judiciar în vederea administrării adecvate a bunurilor indisponibilizate.

Recunoaștere internațională

• Implementarea recomandării 12 din cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV);

• ANABI a fost selectată ca bună practică în domeniul antifraudă la nivelul Uniunii Europene (portalul Centrului de Resurse Antifraudă);

• Raportul din 2022 privind statul de drept. Capitul consacrat situației statului de drept din România, elaborat de Comisia Europeană;

• Evaluarea României în cadrul rundeii a 5-a de evaluare a Comitetului de experți pentru evaluarea măsurilor de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului (Moneyval) din cadrul Consiliului European;

• Evaluarea României în cadrul Mecanismului de examinare a implementării Convenției ONU împotriva Corupției;

• Monitorizarea tematică a implementării Convenției Consiliului European privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului (Convenția de la Varșovia), cu privire la art. 6 din Convenție, privind administrarea bunurilor înghețate sau sechestrate;

• Președinte al Rețelei Camden Inter-agenții de Recuperare a Creanțelor (CARIN) în cursul anului 2019 și membru în Consiliul de coordonare. Recomandările elaborate în cadrul reuniunilor anuale sunt înaintate Comisiei Europene în vederea îmbunătățirii politicilor europene și internaționale în domeniul recuperării creanțelor provenite din infracțiuni;

• Membru al Platformei Oficiilor de Recuperare a Creanțelor (ARO Platform), al Rețelei Camden Inter-agenții de Recuperare a Creanțelor (CARIN) și al Platformei globale de puncte focale pentru recuperarea creanțelor Interpol și StAR.

Proiecte cu finanțare externă în curs de implementare

Proiectul „Continuarea consolidării și a eficientizării sistemului național de recuperare a creanțelor provenite din infracțiuni”, cod MySMIS 152912/cod SIPOCA 1157, implementat în cooperare cu Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Inspectoratul General al Poliției Române. Durata proiectului este de 22 de luni, începând cu data de 1 martie 2022.

Obiectiv: Consolidarea capacității Agenției în vederea îndeplinirii eficiente și performante a misiunii instituționale prin perfecționarea activității specialiștilor implicați în procesul de identificare, administrare și recuperare a creanțelor provenite din infracțiuni.



Proiectul RECOVER: „Mutual recognition of freezing and confiscation orders between efficiency and the rule of law (JUST-2022-JCOO)”, implementat de către Universitatea Degli Studi di Catania (Catania, IT), în parteneriat cu Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (RO) și cu alți 9 parteneri din: Republica Italiană, Republica Franceză, Regatul Spaniei, Republica Malta, Republica Lituania, Regatul Țărilor de Jos, Regatul Belgiei, Republica Federală Germania și Republica Portugheză.

Obiectiv: Îmbunătățirea modului de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare, ca instrument fundamental de cooperare în lupta împotriva criminalității organizate și economice.



Proiectul KLEPTOTRACE: „Strengthening EU asset recovery and sanction tracing against transnational high-level corruption”, implementat de către Universitatea Católica de Sacro Cuore - TRANSCRIME (coordonator de proiect) - Italia, Universitatea din Luxembourg (UNI.LU) și Universitatea Harokopio din Atena (HUA), în parteneriat cu Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (RO) și cu alți parteneri din: Republica Italiană, Republica Franceză, Regatul Spaniei, Republica Malta, Republica Lituania, Regatul Belgiei, Contextul RO (România), precum și Rețeaua Autorităților de Prevenire a Corupției, EUROPOL, Open Sanctions. Durata de implementare a proiectului este de 2 ani, începând cu luna mai 2023.

Obiectiv: Consolidarea în domeniul investigației, urmărirea și recuperarea activelor provenite din săvârșirea faptelor de corupție transnaționale la nivel înalt și de regimurile și entitățile sancționate.



Proiectul DATA CROS II: „Dezvoltarea unui instrument de evaluare a factorilor de risc de corupție în structura de conducere a companiilor”, finanțat în cadrul Cererii de propuneri de proiecte pentru lupta împotriva corupției (ISFP-2020-AG-CORRUPT). Proiectul urmează a fi implementat de Universitatea Catolică de Sacro Cuore - Transcrime (IT), în parteneriat cu Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (RO) și cu alți parteneri din: Republica Italiană, Republica Franceză, Regatul Belgiei, Republica Lituania, Regatul Spaniei, Republica Estonia și Republica Cehă. Durata proiectului este de 24 de luni începând cu 1 februarie 2022.

Obiectiv: Dezvoltarea unui prototip de instrument informatic pentru a detecta anomalii în structura de proprietate a companiilor care pot semnaliza riscuri mari de coluziune, corupție și spălare de bani în cadrul pieței unice europene.

Cooperare inter-instituțională cu Ministerul Public

Funcționarea dosarelor penale este indisolubil legată de relația directă cu autoritățile implicate în dosarele penale ce au ca obiect luarea și aducerea la îndeplinire a măsurilor asigurătorii și de confiscare. ANABI beneficiază de sprijinul direct al Ministerului Public și al parchetelor subordonate. Ministerul Public este reprezentat de către trei procurori în cadrul Consiliului de Coordonare al ANABI, iar reprezentantul PÎCCJ deține mandatul de Președinte. Cooperarea cu Ministerul Public s-a manifestat inclusiv prin încheierea de parteneriate pentru implementarea a două proiecte cu finanțare europeană (proiecte POCA).

De asemenea, prin sistemul de întâlniri regionale periodice a fost operaționalizat un sistem de feedback care a generat, pe parcursul timpului, adoptarea mai multor măsuri punctuale utile, precum: diseminarea de îndrumări privind activitățile ANABI (cont unic, administrarea și valorificarea bunurilor sechestrate, schimb de date și informații cu jurisdicțiile străine), preluarea inspectorilor ANAF în structura parchetelor, aprobarea ordinului procurorului general privind cheltuielile judiciare. Constatările și concluziile reuniunilor regionale au fost aprobate de procurorul general și comunicate unităților de parchet sub formă de recomandări. Distinct de punerea în aplicare a solicitărilor formulate de procurori sau judecători, ANABI cooperează și cu unitățile de poliție și ANAF inclusiv prin diseminarea de bune practici. Astfel, periodic sunt organizate întâlniri tematice la cererea unităților de parchet, poliție și ANAF.

În cei șapte ani de activitate, peste 2300 de procurori, polițiști și specialiști au interacționat cu Agenția în astfel de reuniuni.

Rol activ în negocierea propunerii de directivă privind recuperarea și confiscarea activelor

Ministerul Justiției, reprezentat prin ANABI, a asigurat negocierea la nivelul Grupului de lucru pentru cooperare judiciară în materie penală (COPEN) în vederea adoptării unui nou instrument la nivel european ce va realiza o armonizare în materia recuperării și confiscării activelor. Propunerea de Directivă face parte din pachetul de măsuri legislative și nelegislative referitor la confiscare și recuperare a creanțelor lansat de Comisia Europeană la data de 25 mai 2022.

Prin intermediul modificărilor propuse, toate Oficiile de recuperare a creanțelor provenite din infracțiuni (Asset Recovery Offices - ARO) de la nivel european vor avea acces la o serie de baze de date precum cele vizând registrele imobiliare, registrele societăților etc. De asemenea, cooperarea între ARO a fost consolidată prin reglementarea expresă a condițiilor și termenelor de răspuns la solicitări.

Printre elementele de noutate ale propunerii se numără: lansarea automată de investigații financiare și extinderea atribuțiilor ARO; includerea unor dispoziții referitoare la înființarea/desemnarea Oficiilor de Management a Bunurilor (Asset Management Offices - AMO); extinderea confiscării care nu este bazată pe o hotărâre de condamnare (non-conviction based confiscation) la cazurile privind decesul și împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale; reglementarea unui nou tip de confiscare - confiscarea averii nejustificate ce rezultă din activități infracționale; obligativitatea ca statele membre să adopte măsuri pentru elaborarea de strategii naționale, colectarea de date statistice și reutilizarea socială a bunurilor confiscate.

ANABI a contribuit, prin intermediul Platformelor ARO și CARIN, la dezvoltarea actualului proiect. Totodată, prin participarea directă a unui reprezentant al Agenției la negocierea s-au asigurat condițiile necesare pentru ca noul instrument să fie compatibil cu specificitățile legislației naționale, astfel încât procesul de transpunere să fie unul lipsit de incidente.